

Thirrje për Aplikim

Projektet investuese të diasporës

Autoriteti kontraktues: Caritas-i Zviceran në Kosovë

Afati i fundit për dorëzimin e aplikacioneve:

30 nëntor 2022, ora 16:00

Tabela e Përmbajtes

1. GRANTET “Projektet Investuese të Diasporës”	3
1.1. Hyrje	3
1.2 Objektivat e Thirrjes për Propozime	4
1.3 Financimi	5
2. RREGULLAT E THIRRJES PËR PROPOZIME	6
2.1 Kualifikimi i aplikantëve	6
2.2 Sektorët ose temat	7
2.3 Veprimi / Lloji i Projektit	7
2.4 Kriteret e tjera të projektit	8
2.5 Pranueshmëria e aktiviteteve	9
2.6 Pranueshmëria e shpenzimeve	10
3. SI TË APLIKOHET DHE PROCEDURAT QË DUHET NDJEKUR	11
3.1 Metoda e aplikimit	11
3.2 Vlerësimi	12
3.2.1 Afati i fundit për aplikim	12
3.2.2 Informacione të tjera lidhur me aplikimin	12
3.2.3 Ankesat	12

1.1 Hyrje

Ekzistojnë tregues të shumtë që tregojnë potencialin e diasporës kosovare për të përmirësuar gjendjen e rëndë ekonomike në Kosovë. Remitancat, për shembull, përbëjnë hyrjet më të mëdha financiare në ekonominë kosovare, dhe ato përfaqësojnë mbi 12% të BPV-së së vendit. Sipas Agjencisë për Investime dhe Përkrahjen e Ndërmarrjeve në Kosovë (KIESA), Kosova ofron një mjedis biznesi me potencial të lartë rritjeje. KIESA thekson se: *“një sistem i shkëlqyer tatimor, burimet e bollshme natyrore, regjistrimi i shpejtë dhe i lehtë i biznesit dhe ligjet transparente për investimet e huaja”* e bëjnë Kosovën një vend interesant për investorët e huaj.¹ Përveç kësaj, Kosova ka nënshkruar Marrëveshjen e Stabilizim Asociimit me Bashkimin Evropian, është pjesë e Marrëveshjes së Tregtisë së Lirë të Evropës Qendrore (CEFTA), dhe ka nënshkruar Programin e Sistemit të Gjeneralizuar të Preferencave me Shtetet e Bashkuara, Japoninë dhe Norvegjinë dhe Marrëveshjen bilaterale të Tregtisë së Lirë me Turqinë. Duke përdorur Euron si valutë zyrtare, Kosova karakterizohet me një politikë monetare të qëndrueshme. Një tjetër element i rëndësishëm për investimet e huaja është kostoja e ulët operative, me kosto të ulët pune, tatimi në dividenda prej 0%, të ardhurat nga tatimi i korporatave janë të ulëta prej 10%, tatimi në të ardhurat personale është progresiv (nga 0% e deri 10% maksimalisht), dhe me një treg importi të liberalizuar. Pozita gjeografike e Kosovës është një tjetër avantazh ‘për të bërë biznes’.

Gjermania, Zvicra dhe Austria, shtete ku më së shumti është e përqendruar diaspora e Kosovës, renditen si burimet kryesore të investimeve të huaja direkte dhe destinacione kryesore të investimeve të huaja direkte (IHD) për Kosovën. Gjatë vitit 2020, në Kosovë ka pasur rreth USD 382 milionë IHD.² Shumë potenciale investimi janë vërejtur në sektorë të ndryshëm, siç janë: ndërtimtaria, industria e tekstit, turizmi,³ por edhe në sektorë të rinj e me zhvillim të shpejtë, siç është teknologjia e informacionit dhe komunikimit. Sektori i përpunimit të drurit përfshin prodhimin e kuzhinave, banjove, dyerve, mobileve të veshura me susta dhe të kombinuara të drurit, metalit dhe xhamit, si sektorë me potencial të lartë për tërheqjen e investime të huaja.⁴

Kjo Thirrje për Aplikim mbetet e përkushtuar për të mbështetur projektet edhe më të qëndrueshme të drejtuara nga gratë, për të fuqizuar gratë në të bërit biznes, si dhe për të rritur kapacitetet e tyre profesionale dhe menaxheriale për një qëndrueshmëri afatgjate të biznesit.

Kjo Thirrje synon të identifikojë dhe bashkëfinancojë projektet investuese më inovative dhe të qëndrueshme sipas një modaliteti të biznesit me partneritet - nga mbështetja e investorëve të diasporës për prodhim dhe shërbime, me ç’rast produktet e kërkuara prodhohen në vend, ndërsa mund të financohen shërbimet inovative dhe të qëndrueshme, siç janë: marketingu digjital, industritë kreative, riciklim i pajisjeve elektrike, shërbime gjeodezike, inxhinieria, shërbimet arkitekturore dhe shërbimet e programimit (softuerët).

¹ KIESA. Arsyet për të Investuar në Kosovë: <https://kiesa.rks-gov.net/page.aspx?id=1.15>

² Departamenti Amerikan i Shtetit, Deklaratat e Klimës së Investimeve në Kosovë, 2021: <https://www.state.gov/reports/2021-investment-climate-statements/kosovo/>

³ KIESA. Mundësitë e Investimeve në Kosovë: <https://www.rks-gov.net/EN/f150/investing-in-kosovo/investment-opportunities>

⁴ Departamenti Amerikan i Tregtisë: [Kosovo - Country Commercial Guide](#) 2021.

1.2 Objektivat e Thirrjes për Propozime

Qëllimi i Thirrjes për Propozime për Projektet Investuese të Diasporës është nxitja e partneriteteve biznesore midis bizneseve apo investorëve nga diaspora dhe bizneseve vendore ose promovimi i themelimit të përfaqësive të kompanive të diasporës në nivel vendi. Për projektet biznesore inovative dhe të qëndrueshme, CACH do të ofrojë një grant të pakthyeshem të përputhjes. Granti do të jepet në formë të bashkëfinancimit.

– Ky Program i Partneriteteve Biznesore mbështet projektet e dorëzuara nga ndërmarrjet në vlerë deri në 50% të projektit, të cilat njëkohësisht janë të përkushtuara për:

- Përfitim të zhvillimor të mirëqenies së përbashkët të Kosovës;
- Angazhimin e diasporës në zhvillimin ekonomik të vendit të tyre të origjinës dhe të komunave përkatëse;
- Përfitim të ndërmarrësisë;

Agjenda zhvillimore e këtij Programi për Projekte Investuese të Diasporës duhet të jetë si në vijim:

- Vlera e shtuar zhvillimore, p.sh. përmirësimi i situatës së jetesës së popullatës vendore; forcimi i institucionet publike; aplikimi i teknologjisë së re dhe transferimi i njohurive;
- Mobilizimi i fondeve private shtesë dhe investimi në masat e rëndësishme të zhvillimit lokal;
- Efektet e optimizuara zhvillimore të marrëdhënieve private të biznesit dhe investimeve;
- Forcimi i konkurrencës, rrjedhimisht edhe mundësitë për ndërmarrjet tipike të vogla dhe të mesme të regjistruara në nivel lokal për të marrë pjesë në tregun global;
- Efektet pozitive mjedisore;
- Kontributet në përfshirjen sociale të grupeve minoritare;
- Fuqizimi i grave në kontekstin e biznesit lokal.

Agjenda e ndërmarrësisë së Programit të Partneritetit Biznesorë të Diasporës pasqyrohet në sa vijon:

- Suksesi i biznesit të kompanive evropiane është i garantuar në planin afatgjatë;
- Rreziku i investimit në Kosovë është minimizuar;
- Parametrat për angazhimin e bizneseve lokale janë përmirësuar.

1.3 Financimi

Në mënyrë që partneritetet biznesore të përfitojnë nga granti, duhet të plotësohen kriteret e mëposhtme të kualifikimit për të qenë të pranueshme:

- Së paku 50% e financimit duhet të sigurohet nga investitori i diasporës, së bashku me partnerin vendor të biznesit privat.
- CACH ofron grante deri në maksimalisht 50% të kostos së projektit.
- CACH ofron grante ndërmjet EUR 20.000 dhe 53.000
- Financimi nga palët e treta nga komunat vendore ose subjektet tjera vlerësohet dhe pranohet nën masën prej 50% të kontributit të vet aplikantit. Aksionet e diasporës duhet të jenë së paku 30% të buxhetit të përgjithshëm.

Shuma e përgjithshme e kësaj thirrje për propozime është 265,000.00 €. Do të konsiderohet shpërndarja e balancuar në rajone zhvillimore.

Aplikanti merr iniciativën për të angazhuar dhe zyrtarizuar partneritetin biznesorë, dhe për të dorëzuar projekt propozimin pranë CACH duke respektuar udhëzimet e prezantuara në këtë dokument. Është e detyrueshme që aplikacioni të përbëhet prej marrëveshjes së partneritetit midis biznesit vendor dhe të një biznesi nga diaspora, ose vërtetimi i themelimit të një përfaqësie lokale në vend. **Anekset e aplikacionit** mund të gjenden në vegëzën e mëposhtme:

<https://drive.google.com/drive/folders/1hV9UXD141wVFKQsCReXL3U-ocO166aaH?usp=sharing>

Sipas programit, CACH mund të mbështesë gjithashtu studimet e fizibilitetit, në rast se integrohen në propozim.

Bashkëfinancimi nga komunat inkurajohet, dhe duhet të dokumentohet me një shkresë të zotimit ose me ndonjë kontratë të bashkëfinancimit.

Në aplikacion mund të përmenden bizneset vendore, ndërkohë që të pranueshme janë edhe përfaqësitë lokale të kompanive të sapo regjistruara.

2.1 Kualifikimi i aplikantëve

Kush mund të aplikojë? Pranueshmëria

1. Investitori/pronari/menaxhmenti i kompanisë nga diaspora duhet të ketë shtetësinë kosovare ose aftësinë për të vërtetuar origjinën e tij/saj nga Kosova (si vendlindja e tij/saj ose e prindërve të tij/saj);
2. Aplikanti kryesor (edhe për konzorcium) duhet të jetë i regjistruar në Kosovë;
3. Një nga ndërmarrjet aplikuese duhet të ketë së paku 3 vite të funksionimit operativ; Partnerët e diasporës duhet të vërtetojnë gjithashtu së paku 3 vite përvojë në fushën e tyre përkatëse të aplikimeve;
4. Ndërmarrjet kosovare duhet të përmbushin kriteret që në momentin e aplikimit, të mos kenë kurrfarë detyrimi tatimor ndaj institucioneve të Kosovës;
5. Subjektet, menaxhmenti i të cilave në 5 vitet e fundit është dënuar me ndonjë vepër penale të paraparë në Kodin Penal të Kosovës ose në shtetin e tyre të regjistrimit, nuk mund të merren parasysh për këtë mundësi financimi.
6. Për konzorciumet: Nëse të paktën njëri partner plotëson kriteret e mësipërme, partneri shtesë ka të drejtë të marrë pjesë në projekt financiarisht ose me kontribute në vlerë tjetër monetare - si rregull - si një konzorcium formal. Për llogaritjen e shumës së financimit, kontributet e bëra nga këta partnerë konsiderohen edhe si kontributet e tyre (sipas pikës 1.3 të nenit).
7. Ndërmarrjet e diasporës duhet të kenë selitë në Zonën Ekonomike Evropiane (d.m.th. BE, Norvegji, Lihtenshtajn ose Islandë) ose Zvicër, SHBA ose Kanada, nëse ato kontribuojnë me burimet e tyre adekuate (shih më poshtë);

Aplikantët të cilët nuk kualifikohen:

Aplikantët e mundshëm nuk mund të marrin pjesë në Thirrjen për Propozime ose të marrin grante nëse ndodhen në ndonjërin prej situatave të mëposhtme:

- Ato kanë falimentuar ose janë në mbyllje, janë nën administrim nga gjykata, kanë lidhur marrëveshje me kreditorët, kanë pezulluar aktivitetet e biznesit, i janë nënshtruar procedurave të lidhura me këto çështje, ose ndodhen në situata të ngjashme që rrjedhin nga procedura të përcaktuara nga legjislacioni ose rregulloret vendore;
- Ata, ose personat që kanë autorizimin e përfaqësimit, vendimmarrjes ose kontrollit mbi ta, janë dënuar për ndonjë vepër penale që lidhet me sjelljen e tyre profesionale me vendim të një autoriteti kompetent (d.m.th. kur nuk ka mundësi ankimi);
- Ata nuk janë në përputhje me detyrimet e tyre në lidhje me pagesën e kontributeve apo pagesën e tatimeve në përputhje me dispozitat ligjore të vendit në të cilin janë themeluar;
- Ata, ose personat që kanë autorizimin e përfaqësimit, vendimmarrjes ose kontrollit mbi ta, u janë nënshtruar ndonjë vendimi të plotfuqishëm dhe të plotë për mashtrim, korrupsion, përfshirje në organizatë kriminale, pastrim parash ose ndonjë veprimtarie tjetër të paligjshme, ku aktiviteti i tillë i paligjshëm është i dëmshëm për interesat financiare të Kosovës.

2.2 Sektorët ose temat

Ndërmarrjet që operojnë në prodhimin dhe përpunimin e produkteve, si dhe në shërbimet tregtare kanë të drejtë të aplikojnë. Interes i veçantë i kushtohet projekteve që kanë mundësi të zëvendësojnë importet dhe të gjenerojnë eksporte ose që mbulojnë nevojat dhe prioritetet e mjedisit vendor.

Sektorët e mëposhtëm nuk mund të aplikojnë:

- Vetëm tregtim (me pakicë dhe shumicë),
- Ndërtimtari,
- Bujqësi (çfarëdo pajisje apo aktivitet që lidhet me fushën e bujqësisë financohet nga MBPZHR, përveç pajisjeve/makinerve për prodhimin dhe përpunimin e produkteve)
- Shëndetësi.

2.3 Veprimi / Lloji i Projektit

a. Ndikimi zhvillimor

Projekti duhet të gjenerojë përfitim të veçantë në aspektin zhvillimorë. Ai duhet të jetë në përputhje me qëllimet zhvillimore të Kosovës dhe të përmbushë kriteret e saj cilësore. Projekti duhet të kontribuojë në zhvillimin më të gjerë të komunave vendore në mënyrë ideale. Ai do të jetë në përputhje me agjendën zhvillimore rajonale të Ministrisë së Zhvillimit Rajonal të Kosovës.

Kur ndërmarrjet e diasporës angazhohen në partneritete të drejtpërdrejta me biznesin vendor ose hapin një degë lokale, sektori privat vendor forcohet – veçanërisht pasi ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme u jepet qasje në tregjet kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare. Kjo mund të përfshijë zhvillimin e mëtejshëm të zinxhirëve të furnizimit, masave të kualifikimit, transferimit të teknologjisë dhe njohurive, masave të përbashkëta të marketingut, proceseve të optimizuara të prodhimit ose aplikimit e standardeve të cilësisë, punës dhe sociale. Bizneset e diasporës mund të bashkëpunojnë si ndërmarrje të përbashkëta ose të lidhin kontrata menaxhimi ose marrëveshje të ekskluzivitetit.

Gjithashtu, Projektet Investuese të Diasporës mund të fokusohen në bashkëpunimin me akterët e mirëqenies sociale të vendit. Në këto raste, ndërmarrja investuese nga jashtë kontribuon në ofrimin e shërbimeve që për nga natyra janë realisht publike. Kjo mund të përfshijë programet e trajnimit dhe rifreskimit për profesionistët përmes institucioneve përgjithësisht të qasshme; transferimi i njohurive tek vendimmarrësit publikë ose shumëfishuesit; forcimi i komuniteteve ose krijimi i grupeve avokuese; masat vullnetare për mbrojtjen e burimeve natyrore dhe mjedisit; kontributi në sistemin shëndetësor dhe në infrastrukturën lokale ose aplikimi i standardeve sociale.

b. Përfitimi i ndërmarrësisë

Ndërmarrjet duhet të demonstrojnë bindshëm efektivitetin e kostos së projekteve. Përfitimi ekonomik i projektit mund të jetë me avantazh të drejtpërdrejtë operacional ose me vlerë strategjike afatgjate. Rritja e konkurrueshmërisë ose perspektivat më të mira të biznesit për kompaninë - rritje e prodhimit, për shembull - qasje në tregjet e reja të furnizuesve dhe konsumatorit ose përfitimi i shtuar mund të jenë pika në këtë rast.

c. Ndarja e drejtë e përfitimit

Diaspora dhe partnerët vendor duhet të ndajnë përfitimet ose të ardhurat e krijuara nga projekti në proporcion të drejtë.

d. Qëndrueshmëria

Përfitimet e ndërmarrësisë dhe efektet zhvillimore duhet të jenë të qëndrueshme edhe pas përfundimit formal të projektit të mbështetur.

e. Shtimi

Projekti duhet të shtojë vlerë që nuk do të ishte krijuar pa ndihmën e projektit. Gjatë vlerësimit të projekteve, sigurohet që aktivitetet të cilat do të kishte kryer ndërmarrja e kualifikuar / efektet që do të kishin ndodhur gjithsesi nuk mbështeten. Gjithashtu, asistenca nuk u jepet aktiviteteve që kanë për qëllim të vetëm përmbushjen e obligimeve ligjore.

f. Neutraliteti

Konkurrenca e pandershme kundrejt kompanive që nuk marrin pjesë në projekt – siç janë pengesat për hyrje ose dalje, monopolet ose kartelet – duhet të shmanget kudo që është e mundur.

Propozimet për financim duhet të jenë teknikisht dhe financiarisht të pavarura. Veprimet duhet të kenë ndikim të prekshëm dhe të dukshëm në kompani dhe të rrisin punësimin, të rrisin kapacitetet prodhuese, të përmirësojnë ose optimizojnë jetëgjatësinë e zhvillimit dhe diversifikimit të produktit/shërbimit, kanalet e reja të shpërndarjes dhe shitjes në Kosovë apo në tregjet ndërkombëtare, zhvillimin e zinxhirit të vlerës dhe të ngjashme.

2.4 Kriteret e tjera të projektit

Financimi i projektit bazohet në aftësinë kreditore të aplikantit dhe në qëndrueshmërinë tregtare të planit të biznesit të lidhur me projektin. CACH verifikon gjendjen financiare të aplikantit dhe planin e biznesit nëse kërkohet.

a. Akterët tjerë / konzorciumet

Propozimi i projektit mund të përfshijë edhe institucionet vendore - komunat, agjencitë qeveritare, organizatat joqeveritare, institutet shkencore ose kompanitë e tjera përveç konzorciumeve. Ata mund të përfshihen si partnerë biznesi, dhe të cilët gjithashtu mund të ofrojnë kontribute jo-monetare (Kontributet jo-monetare duhet të jenë të matshme në vlerë monetare). Partnerët e tillë mund të përfshijnë, por pa u kufizuar në, Rrjetet dhe Shoqatat e Biznesit të Diasporës, Odat Ekonomike Vendore dhe Organizatat Ndërkombëtare të Donatorëve.

b. Kontributet e konsiderueshme vetanake

Kontributet vetanake mund të marrin formën e parave të gatshme, pagesave në natyrë ose shërbimeve, siç janë ekspertizat teknike, njohuritë e të bërit biznes, teknologjitë ose kapitali, si dhe duhet të arrijnë të paktën 50% të kostos së projektit. Për konzorciumet, kontributet vetanake të pranueshme duhet të sigurohen nga aplikanti dhe partnerët e tjerë, me aplikantin kryesor që tejkalon 30% të kontributit.

c. Përkushtimi afatgjatë

Aplikanti duhet të angazhohet në një përkushtim afatgjatë në Kosovë, për shembull duke marrë rolin e investitorit. Duhet të sigurohet që përkushtimi ndaj biznesit të vazhdojë në një mënyrë ekonomikisht të

qëndrueshme përtej afatit të projektit. Prandaj, përjashtohen të gjitha projektet që përfshijnë eksportin ose importin jo të përsëritur të mallrave dhe shërbimeve, që nuk bazohen në ndonjë aktivitet tjetër vendor të ndërmarrjes.

d. Përgjegjësia për zbatimin e projektit

Bazuar në marrëveshjen e financimit, aplikanti merr përgjegjësinë për tërë projektin, edhe pse lejohet nën-kontraktimi për disa këste jo-thelbësore të projektit. Financimi CACH kontribuon në kostot e partneritetit të biznesit. Anëtarët e konzorciumit janë bashkëpërgjegjës për realizimin e kontratës së financimit.

e. Pajtueshmëria me dispozitat ligjore

Aplikanti merr përsipër të pajtohet me sistemin ligjor të Kosovës dhe të gjitha mekanizmat e aplikueshme ndërkombëtare të arbitrazhit, me Kodin e Sjelljes së CACH dhe me standardet etike të të bërit biznes.

Fokusi është në respektimin e standardeve ndërkombëtare të lidhura me të drejtat e njeriut, në veçanti me të drejtën për t'u organizuar dhe negociuar kolektivisht, paga e drejtë dhe kushtet e punës për të gjithë, ndalimi i punës së detyruar dhe punës së fëmijëve, si dhe diskriminimi në punë për shkaqe racore, të ngjyrës, gjinisë, religjionit, klasës shoqërore, opinioneve politike ose preferencave personale.

2.5 Pranueshmëria e aktiviteteve

Llojet e mëposhtme të aktiviteteve në përputhje me objektivat e programit llogariten si shpenzime të pranueshme, dhe mund të financohen nga kjo Thirrje për Propozime:

- Investimet në asete të prekshme që lidhen ose me blerjen e pajisjeve, makinerive, linjave të prodhimit, softuerëve dhe të ngjashme ose/dhe me përmirësimin e proceseve dhe metodave të prodhimit, si dhe duke përfshirë asetet që mund të ndihmojnë kompanitë të jenë më pak të varura nga faktorët e jashtëm;
- Trajnimet e specializuara lidhur me investimet e sipërpërmendura, p.sh. trajnimi për përdorimin e pajisjeve ose teknologjive të reja (ky komponent nuk mund të kalojë 10% të vlerës totale të projektit);
- Aktivitetet e marketingut (p.sh. pjesëmarrja në panaire, dhe/ose zhvillimi i faqeve të internetit, etj.) për të promovuar produkte dhe shërbime më të mira ose të reja (ky komponent nuk mund të kalojë më shumë se 10% të vlerës totale të projektit).

Llojet e mëposhtme të veprimeve NUK kualifikohen:

- Veprimet që lidhen vetëm ose kryesisht me sponsorizime individuale për pjesëmarrje në punëtori, seminare, konferenca;
- Veprimet që lidhen vetëm ose kryesisht me bursa individuale për studime ose kurse trajnimi;
- Programet e huave;
- Detyrat dhe veprimet operative që nuk kanë të bëjnë me zbatimin e projektit;
- Aktet që shkelin rregullat dhe rregulloret e pranura kombëtare dhe ndërkombëtare që mbrojnë të drejtat e punëtorëve në Kosovë.
- Projekti nuk duhet të mbështesë, drejtpërdrejt apo tërthorazi, prodhimin ose përhapjen e armëve ose municioneve të tjera. Përjashtohen gjithashtu projektet që synojnë prodhimin ose tregtimin e mallrave të rrezikshme ose të substancave të dëmshme për mjedisin.

- Projekti duhet të jetë në përputhje me objektivat dhe prioritetet e Thirrjes për Propozime dhe të garantojë dukshmërinë e financimit nga CACH dhe MZHR.

2.6 Pranueshmëria e shpenzimeve

Vetëm “kostot e pranueshme” mund të merren parasysh për grantin. Kostot e pranueshme duhet të bazohen në shpenzimet aktuale dhe dokumentet mbështetëse.

Kostot e pranueshme janë:

- Kostot që lidhen me zbatimin e aktiviteteve të kualifikuara;
- Zërat e listuar në draftin e formularit të buxhetit të përgjithshëm;
- Zërat e nevojshëm për zbatimin e projektit;
- Zërat e identifikueshëm dhe të verifikueshëm, veçanërisht të regjistruar në regjistrat kontabël të Përfituesit;
- Zëra të arsyeshëm, të justifikuar brenda kërkesave të menaxhimit të qëndrueshëm financiar, veçanërisht në lidhje me ekonominë dhe eficiencën.

Kostot e mëposhtme nuk kualifikohen:

- Borxhet dhe tarifat e mbulimit të borxhit;
- Provizionet për humbjet dhe detyrimet potenciale të ardhshme;
- Interesat e borxhit;
- Tatimet në të ardhura;
- Shpenzimet e deklaruara nga përfituesi dhe të mbuluara nga ndonjë veprim ose program tjetër pune;
- Blerja e tokës, ndërtimi ose riparimi i objekteve/strukturave (duke përfshirë objektet e magazinimit ose objektet/strukturat e ngjashme);
- Humbjet e këmbimit valutor;
- Hua për palët e treta;
- Gjjobat, gjjobat financiare dhe shpenzimet gjyqësore;
- Shpenzimet e amortizimit, të cilat normalisht duhet të jenë pjesë e mënyrës së ndarjes së fitimeve;
- Tarifat bankare, kostot e garancisë dhe tarifat e ngjashme;
- Kostot e artikujve ose pajisjeve të përdorura;
- Mëditjet/Pagat dhe përfitimet e stafit të projektit;
- Kostot e lëndës së parë;
- Shpenzime të tjera operative (qira, energji elektrike, ujë, etj.)
- Kostot e transportit; Mjetet e transportit;
- Inventari i zyrës (tavolina, karrige dhe kabinete, me përjashtim të atyre që kanë të bëjnë posaçërisht me aktivitetin).

Aplikacioni do të refuzohet nëse kostot e papërshtatshme tejkalojnë 20% të vlerës së projektit.

Duhet të paraqitet një buxhet real. Komisioni i Vlerësimit ka kompetencat për të trajtuar dhe hulumtuar çmimet e tregut në lidhje me çmimet e paraqitura në propozim.

Nëse Komisioni i Vlerësimit konstaton se çmimet e ofruara në ofertë dhe buxhet nuk janë reale, mund t'i korrigjojë ato si dhe të s'kualifikojë aplikacionin për shkak të mungesës së korrektësisë.

3.1 Metoda e aplikimit

Aplikantët ftohen të dorëzojnë aplikacionet e tyre përmes e-mail në: kosovo@caritas.ch, në CC lsekiraqa@caritas.ch.

Aplikimi duhet të bëhet nga personat që synojnë të nisin biznesin dhe jo nga persona të tjerë në emër të tyre;

Aplikimet mund të plotësohen në gjuhën shqipe, angleze apo serbe.

Paketa e Aplikimit që duhet të plotësohet:

1. Formulari i aplikimit (Shtojca 1)
2. Formulari i buxhetit (Shtojca 2)
3. Deklarata e aplikantit (Shtojca 3), e cila merret edhe si deklaratë nën betim për vërtetësinë e dokumentacionit.

Aplikantët që mund të jenë përfitues potencialë të grantit gjatë aplikimit duhet të kenë dokumentet e mëposhtme dhe t'i dërgojnë ato me e-mail.

Dokumente të tjera shtesë (për aplikantin):

4. Certifikata e regjistrimit të biznesit me të gjitha dokumentet/informacionet mbështetëse sipas kërkesave të legjislacionit në fuqi në Republikën e Kosovës, certifikata duhet të lëshohet nga ARBK-ja sipas numrit unik të identifikimit, përveç kësaj, edhe regjistrimi i biznesit të diasporës.
5. Certifikata e rezidencës tatimore e vlefshme në ditën e aplikimit; me të cilën vërtetohet se aplikanti nuk ka borxhe aktuale tatimore të papaguara apo obligime të tjera tatimore, ose që është në marrëveshje për shlyerjen e borxhit me ATK-në (mund të lëshohet online nga ueb faqja e ATK-së);
6. Lista e punëtorëve për vitin e fundit fiskal (2021), e lëshuar nga ATK (mund të merret online nga ueb faqja e ATK-së).
7. Të ardhurat bruto të vërtetohen nga Administrata Tatimore e Kosovës për vitin 2021 të aplikantit kryesor; gjithashtu, pasqyra e të ardhurave/raporti vjetor i biznesit të diasporës.
8. Vërtetimi për të kaluarën kriminale të menaxherit të aplikantit kryesor;

Shënim: Dokumentet e listuara më sipër duhet të jenë qartësisht të dukshme në formatin PDF.

Aplikimet në prani fizike ose me shkrim nuk do të pranohen.

3.2 Vlerësimi

Vetëm aplikacionet e PLOTA do të kalojnë për vlerësim. Prandaj, është thelbësore që këto dokumente të përmbajnë TË GJITHA informacionet përkatëse rreth veprimit.

Vlerësimi i Aplikacioneve do të përfshijë një “verifikimin administrativ” për t'u siguruar që aplikantët kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë. Procesi i vlerësimit teknik do të marrë parasysh kriteret e lartpërmendura.

Në rastet kur ka mospërputhje të vlerave buxhetore në projekt, konfuzion në përshkrimin e projektit dhe gabime në përdorimin e formateve të përcaktuara në Thirrjen për Propozime, projekti do të s'kualifikohet.

CACH nuk do të merr përsipër kurrfarë shpenzimi që lidhet me përgatitjen e një aplikacioni.

Vendimet për lejimin e bashkëfinancimit merren nga CACH, pas konsultimit dhe përzgjedhjes me një komision ekspertësh. Vendimet bazohen ekskluzivisht në këtë Udhëzues, në varësi të burimeve buxhetore në dispozicion. Nuk ka asnjë titull ligjor për pranimin e fondeve. Komisioni i ekspertëve përbëhet nga përfaqësuesit e CACH, MZHR, KIESA dhe Rrjetet/Asociacionet e Diasporës.

Përfituesit (pronarët e bizneseve që kanë marrë grante) nga Programi për Zhvillim Rajonal të Balancuar (PZHRB) 2020, Programi për Rimëkëmbjen Ekonomike (PRE, MASA 8) 2020, Programi për Zhvillim Rajonal të Balancuar (PZHRB) 2021 dhe Programi për Rimëkëmbjen Ekonomike (PRE, MASA 15) 2021 nuk kanë të drejtë të aplikojnë për këtë thirrje.

3.2.1 Afati i fundit për aplikim

Afati i fundit për aplikime është 30 nëntor 2022, ora 16:00, për t'u dorëzuar me e-mail në: kosovo@caritas.ch, në CC: lsekiraqa@caritas.ch. Pas këtij afati, sistemi mbyllet, aplikimet me prani fizike apo me postë nuk pranohen.

3.2.2 Informacione të tjera lidhur me aplikimin

CACH do të organizojë një sesion informues. Kërkesat me shkrim për sqarime mund të dërgohen në adresën: kosovo@caritas.ch, në CC lsekiraqa@caritas.ch, jo më vonë se deri më 10 nëntor 2022, ora 16:00.

3.2.3 Ankesat

Aplikantët mund t'i adresojnë ankesat e tyre me e-mail në: kosovo@caritas.ch, në CC lsekiraqa@caritas.ch, jo më vonë se deri më 10 dhjetor 2022, ora 16:00.

Call for Application

Dispora Investment projects

Contracting authority: Caritas Switzerland in Kosovo

Deadline for application submission:

30 November 2022 at 16:00

Table of Content

1. GRANTS “Diaspora Investment Projects”	3
1.1 Introduction	3
1.2 Objectives of the Call for Proposals	4
1.3 Funding	5
2. RULES FOR THE CALL FOR PROPOSALS	6
2.1 Qualification of applicants.....	6
2.2 Sectors or topics.....	7
2.3 Action/project types.....	7
2.4 Other project criteria	8
2.5 Eligibility of activities.....	9
2.6 Eligibility of expenses	10
3. HOW TO APPLY AND THE PROCEDURES TO BE FOLLOWED	11
3.1 Method of application.....	11
3.2 Evaluation	12
3.2.1 Deadline for application	12
3.2.2 Further information on application.....	12
3.2.3 Complaints	12

1.1 Introduction

There are multiple indicators that show the potential of the Kosovar diaspora to improve the dire economic situation in Kosovo. Remittances for instance constitute the largest financial inflow in the Kosovar economy, and they represent over 12% of the country's GDP. According to the Kosovo Investment and Enterprise Support Agency (KIESA), Kosovo offers a business environment with high growth potential. KIESA points out that: *“an excellent tax system, abundant natural resources, quick and easy business registration, and transparent laws on foreign investment”* make Kosovo an interesting place for foreign investors.⁵ In addition, Kosovo has signed the Stabilisation and Association Agreement with the European Union, it is part of the Central European Free Trade Agreement (CEFTA), and it has signed the Generalized System of Preferences Program with the United States, Japan, and Norway, and a bilateral Free Trade Agreement with Turkey. Using the EURO as its official currency, Kosovo is characterized by a stable monetary policy. Another important element for foreign investments is the low operating cost, with low labour costs, dividend tax of 0%, the corporative tax income is low at 10%, personal income tax is progressive (from 0% to a maximum of 10%), and a liberalized import market. Kosovo's geographical position is another advantage for ‘doing business’.

Germany, Switzerland and Austria, where Kosovo's diaspora is mostly concentrated, are ranked as top foreign direct investment sources and top foreign direct investment (FDI) destinations for Kosovo. There were some 382 Million USD FDI in Kosovo during 2020.⁶ A lot of investment potentials are seen in sectors such as construction, textile industry, tourism,⁷ but also in new and swiftly evolving sectors such as information and communication technology. The wood processing sector includes the production of kitchens, baths, doors, upholstered furniture, and combined wood, metal and glass as a sector with a high potential to attract foreign investments.⁸

This Call remains committed to support even more strongly sustainable projects led by women, to empower women in doing business as well as to increase their professional and managerial capacity for a long-term sustainability of the business.

This call aims at identifying and co-funding of the most innovative and sustainable investment projects by a business partnership modality - by diaspora investors support of production and services, where demanded products are locally produced, while also innovative and sustainable services are eligible like digital marketing, creative industries, recycling of electrical equipment, geodetic, engineering, architectural services, programming services (software) can be financed.

⁵ KIESA. Reasons to Invest in Kosovo: <https://kiesa.rks-gov.net/page.aspx?id=2,15>

⁶ US Department of State, 2021 Investment Climate Statements: Kosovo: <https://www.state.gov/reports/2021-investment-climate-statements/kosovo/>

⁷ KIESA. Investment Opportunities Kosovo: <https://www.rks-gov.net/EN/f150/investing-in-kosovo/investment-opportunities>

⁸ US Department of Commerce: [Kosovo - Country Commercial Guide](#) 2021.

1.2 Objectives of the Call for Proposals

The goal of the Call for Proposals for Diaspora Investment Projects is to foster business partnerships between diaspora businesses or investors and local businesses or to promote the foundation of local representations of diaspora companies. For innovative and sustainable business projects, CACH will offer a non-refundable matching grant. The grant will be provided as a co-financing.

–This Business Partnerships Programme supports projects submitted by enterprises with up to 50% project value which are simultaneously committed to:

- Developmental benefit for Kosovo's common welfare;
- Diaspora engagement in the economic development of their country of origin, and respective municipalities;
- Entrepreneurial benefit;

The developmental agenda of –this Diaspora Investment Projects Programme should be as follows:

- Added developmental value, e.g. improvement of the living situation of the local population; public institutions are strengthened; new technology introduced and knowledge transferred;
- Mobilisation of additional private funds and investment for measures of relevance to local development;
- Optimised developmental effects of private business relations and investments;
- Strengthened competitiveness, consequently opportunities for typically small and medium-sized locally registered enterprises to participate in the global market;
- Environmentally positive effects;
- Contributions to social inclusion of minority groups;
- Empowerment of women in the local business context.

The entrepreneurial agenda of the Diaspora Business Partnership Programme is reflected in the following:

- European companies' business success is assured in the long term;
- Investment risk in Kosovo is minimised;
- Parameters for local business engagement improved.

1.3 Funding

In order for the business partnerships to benefit from the grant, the following criteria must be fulfilled to be eligible:

- At least 50% of the funding should be provided by the diaspora investor together with the local private business partner.
- CACH grants up to a maximum of 50% of the project cost.
- CACH grants between 20.000 and 53.000 Euros.
- 3rd party funding from local municipalities or other entities is appreciated and eligible under the 50% of the own contribution of the applicant. The diaspora shares need to be at least 30% of the total budget.

The applicant takes the initiative to engage and formalise a business partnership and to submit a project proposal to CACH following the guidelines presented in this document. It is mandatory that the application consists of a partnership agreement between the local business and a diaspora counterpart, or the proof of foundation of a local representation in-country. **Application templates** can be found under the following link:

<https://drive.google.com/drive/folders/1hV9UXD141wVFKQsCReXL3U-ocO166aaH?usp=sharing>

Under the programme, CACH can also support feasibility studies, in case integrated in the proposal.

Co-funding from municipalities is encouraged, and needs to be documented with a letter of commitment or a co-funding contract.

Local Businesses can be mentioned as partners in the application, while also newly registered local representations of companies are eligible.

2.1 Qualification of applicants

Who can apply? Eligibility

8. The diaspora investor / owner / management of the company should have Kosovar citizenship or the ability to demonstrate her/his origin from Kosovo (like the place of birth of him/herself or the parents);
9. The lead applicant (also for consortia) must be registered in Kosovo;
10. One of the applying enterprises must have at least 3 years of operational functioning; Diaspora partners should have also demonstrated at least 3 years of experience in their respective field of the applications;
11. Kosovar enterprises should fulfil the criteria of not having any tax obligations towards the Kosovo institutions at the moment of application;
12. Entities which management has been sentenced under a penal act foreseen by the Kosovo's criminal code or in their country of registration in the past 5 years cannot be considered for this funding opportunity.
13. For consortia: If at least one partner meets the above requirements, the additional partner is entitled to participate in the project financially or with contributions of other monetary value - as a rule - as a formal consortium. For calculation of the funding amount, the contributions made by these partners are also considered their own contributions (according to point 1.3 item).
14. Diaspora enterprises must have headquarters in the European Economic Area (i.e. EU, Norway, Liechtenstein or Iceland) or Switzerland, the US or Canada if they contribute adequate resources of their own (see below);

Applicants who do not qualify:

Potential applicants may not participate in the Call for Proposals or receive grants if they are in any of the following situations:

- They have gone bankrupt or are in closure, are under administration by courts, have entered into agreements with creditors, have suspended business activities, have been subjected to procedures related to these issues, or are in similar situations arising from procedures defined by legislation or local regulations;
- They, or the persons who have authorization of representation, decision-making or control over them, have been convicted for an offense related to professional conduct by judgment of a competent authority (i.e. when there is no possibility of appeal);
- They are not in accordance with their obligations regarding the payment of contributions or the payment of taxes in accordance with the legal provisions of the country in which they are established;
- They, or the persons who have authorization of representation, decision-making or control over them, have been the subject of a definitive and all-powerful verdict for fraud, corruption, involvement in a criminal organization, money laundering or any other illegal activity, where such illegal activity is harmful to the financial interests of Kosovo.

2.2 Sectors or topics

Enterprises operating in the production and processing of products, as well as in commercial services are eligible to apply. Special interest is given to projects that have the opportunity to replace imports and create exports or that cover the needs and priorities of the local environment.

Excluded are the following sectors:

- Trade only (retail and wholesale),
- Construction,
- Agriculture (any equipment or activity related to the field of agriculture is financed by the MAFRD, except equipment/machinery for the production and processing of products)
- Health

2.3 Action / Project Type

g. Developmental Impact

The project must generate a distinct benefit in development terms. It must be consistent with the Kosovo's development goals and meet its qualitative criteria. The project shall contribute to a wider development of local municipalities ideally. It shall be in line with the regional developmental agenda of the Kosovar Ministry of Regional Development.

Where diaspora enterprises engage in direct partnerships with local business or open a local branch, the local private sector is strengthened – especially as small and medium-sized enterprises are given access to national, regional and international markets. This may involve the further development of supply chains, qualification measures, transfer of technology and know-how, joint marketing measures, optimised production processes or introducing quality, labour and social standards. Diaspora businesses might cooperate as joint ventures or enter into management contracts or franchising agreements.

Also, Diaspora Investment Projects can focus on cooperation with the country's social welfare actors. In these cases, the investing enterprise from abroad contributes to the delivery of services that are actually public by nature. This may include training and refresher programmes for professionals through generally accessible institutions; transfer of knowledge to public decision-makers or multipliers; strengthening the communities or creating advocacy groups; voluntary measures to protect natural resources and the environment; contributing to the health system and local infrastructures or introducing social standards.

h. Entrepreneurial benefit

Enterprises must convincingly demonstrate the cost effectiveness of projects. The economic benefit of the project may be of direct operational advantage or long-term strategic value. Increased competitiveness or better business prospects for the company – a rise in production, for example -, access to new supplier and consumer markets or added profitability might be points in case.

i. Fair benefit-sharing

Diaspora and local partners should share the benefit or income generated from the project in a fair proportion.

j. Sustainability

Entrepreneurial benefits and developmental effects are sustained beyond the formal termination of the supported project.

k. Additionality

The project must add value that would not have been created without project assistance. When evaluating projects, it is assured that activities which the eligible enterprise would have undertaken anyway / effects that would have taken place anyway are not supported. Likewise, assistance is not granted to activities which sole purpose is to meet legal obligations.

l. Neutrality

Unfair competition vis-à-vis companies not participating in the project – such as obstacles to entry or exit, monopolies or cartels - must be avoided wherever possible.

Proposals for funding must be technically and financially independent. Actions must have a tangible and visible impact on companies and increase employment, increase production capacity, improvement or optimization of product/service development life cycles and diversification of products/services, new distribution and sales channels in Kosovo or international markets, value chain development and the like.

2.4 Other project criteria

Project funding is based on the applicant's creditworthiness and the commercial consistency of the project-related business plan. CACH verifies the applicant's financial standing and the business plan if required.

f. Other actors / consortia

The project proposal can also include the local institutions – municipalities, government agencies, non-government organisations, scientific institutes, or companies other than consortia. They can be included as business partners, and which can also offer non-monetary contributions (Non-monetary contributions must be quantifiable in a monetary value). Such partners may include, but not be limited to, Diaspora Business Networks and Associations, Local Economic Chambers, and International Donor Organizations.

g. Substantial own contributions

Own contributions may take the form of cash, payments in kind, or services, such as technical expertise, business know-how, technology, or capital, and must amount to at least 50 percent of the project cost. For consortia, eligible own contributions should be provided by both - the applicant and other partners, with the lead applicant surpassing 30 percent of the contribution.

h. Long-term commitment

The applicant must engage in a long-term commitment in Kosovo, for example by taking an investor role. It must be ensured that the business commitment continues in an economically sustainable manner beyond the project term. Therefore, all projects involving non-recurring export or import of goods and services not based on any other local activity of the enterprise are excluded.

i. Responsibility for implementing the project

Based on the funding agreement, the applicant assumes responsibility for the entire project, even though subcontracting is permitted for certain non-core tranches of the project. CACH funding contributes to the

costs of the business partnership. Consortium members are jointly liable for the performance of the funding contract.

j. Compliance with legal provisions

The applicant undertakes to comply with Kosovo's legal system and all international applicable arbitration mechanisms, CACH Code of Conduct, and ethical standards of doing business.

The focus is on respect for international standards concerning human rights, in particular the right to organise and bargain collectively, fair pay and working conditions for all, prohibiting forced labour and child labour, as well as job discrimination on the grounds of race, colour, sex, religion, social class, political opinions, or personal preferences.

2.5 Eligibility of Activities

The following types of activities in accordance with the objectives of the programme count as eligible expenses, and may be financed under this Call for Proposals:

- Investments in tangible assets relating to either the purchase of equipment, machinery, production lines, software and the like or/and the improvement of production processes and methods as well as including assets that can help companies to be less dependent on external factors;
- Specialized training related to the aforementioned investments, e.g. training for the use of equipment or new technology (this component cannot exceed 10% of the total value of the project);
- Marketing activities (e.g. participation in fairs, and/or website development, etc.) to promote better or new products and services (this component cannot exceed more than 10% of the total value of the project).

The following types of action do NOT qualify:

- Actions related only or mainly to individual sponsorships for participation in workshops, seminars, conferences;
- Actions related only or mainly to individual scholarships for studies or training courses;
- Loan programs;
- Operational tasks and actions that are not related to project implementation;
- Acts that violate nationally and internationally recognized rules and regulations that protect the rights of workers in Kosovo.
- The project must not, either directly or indirectly, support the production or proliferation of weapons or other munitions. Projects aiming at the production or trading in dangerous goods or environmentally harmful substances are also excluded.
- The project must be in line with the objectives and priorities of the Call for Proposals and guarantee the visibility of funding from CACH and MRD.

2.6 Eligibility of expenses

Only "eligible costs" can be considered for the grant. Eligible costs must be based on actual expenses and supporting documents.

Eligible costs are:

- Costs related to the implementation of qualified activities;
- Items listed in the draft of the general budget form;
- Items necessary for the implementation of the project;
- Items identifiable and verifiable, in particular registered in the accounting records of the Beneficiary(s);
- Items reasonable, justified within the requirements of sustainable financial management, especially in relation to economy and efficiency.

The following costs do not qualify:

- Debts and debt coverage fees; Debt interests;
- Provisions for losses and potential future liabilities;
- Income taxes;
- Expenses declared by the beneficiary and covered by any other action or work program;
- Purchase of land, construction or repair of establishments/structures (including storage establishments or similar establishments/structures);
- Foreign exchange losses;
- Loans to third parties;
- Fines, financial penalties and court costs;
- Depreciation expenses, which should normally be part of the way in which profits are divided;
- Bank fees, guarantee costs and similar fees;
- Costs of items or equipment used;
- Wages/Salaries and benefits of the project staff;
- Raw material costs;
- Other operational expenses (rent, electricity, water, etc.)
- Transportation costs; Transport vehicles;
- Office inventory (tables, chairs and cabinets, excluding those that are specifically related to the activity).

If the ineligible costs exceed 20% of the project value, the application is rejected

A realistic budget must be presented. The Evaluation Committee has the powers to handle and research the price on the market related to the prices presented in the proposal. If the Evaluation Committee finds that the prices offered in the bid and budget are not realistic, it can correct them as well as disqualify the application for lack of correctness.

3.1 Method of application

Applicants are invited to submit their application via email to kosovo@caritas.ch and in Cc lsekiraqa@caritas.ch

The application must be made by the persons who intend to start the business and not by other persons on their behalf;

Applications can be completed in Albanian, English or Serbian.

Application Package to be filled in:

4. Application form (Annex 1)
5. Budget form (Annex 2)
6. Applicant's declaration (Annex 3), which is also taken as the declaration under oath for the authenticity of the documentation.

Applicants who can be potential beneficiaries of the grant during the application must have the following documents and send them via email.

Other additional documents (for applicant):

4. Business registration certificate with all supporting documents/information according to the requirements of the legislation in force in the Republic of Kosovo, the certificate must be issued by ARBK according to the unique identification number; In addition, the registration of the diaspora business.
5. Tax certificate valid on the day of application; with which it is certified that the applicant has no current unpaid tax debts or other tax obligations, or is in an agreement for debt repayment with TAK (can be issued online from TAK's website);
6. The list of workers for the last fiscal year (2021), issued by TAK (can be obtained online from TAK's website).
7. Gross income to be certified by the Tax Administration of Kosovo for the year 2021 of lead applicant; In addition, income statement / annual report of the diaspora business.
8. Criminal Record Sheet of the manager of the Lead Applicant;

Note: The documents listed above must be clearly visible in PDF format.

Physical or handwritten applications will not be accepted.

3.2 Evaluation

Only the COMPLETE applications will go through for evaluation. Thus, it is crucial that these documents contain ALL relevant information about the action.

The evaluation of Applications will include an "administrative check" to ensure that applicants have met the eligibility criteria. The technical evaluation process will consider above mentioned criteria

In cases where there is a mismatch of budget values in the project, confusion in the description of the project and errors in the use of the formats defined in the call for proposals, the project will be disqualified.

CACH will not bear any cost associated with the preparation of an application.

Decisions on the granting of co-funding are made by CACH upon consultation and selection with a commission of experts. Decisions are exclusively based on this Guideline depending on available budgetary resources. There is no legal title to receiving funding. The commission of experts comprises representatives from CACH, MRD, KIESA and Diaspora Networks/Associations.

Beneficiaries (owners of businesses that received grants) from the Program for Balanced Regional Development (PZHRB) 2020, Program for Economic Recovery (PRE MASA 8) 2020, Program for Balanced Regional Development (PZHRB) 2021 and Program for Economic Recovery (PRE MASA 15) 2021 do not have the right to apply for this call.

3.2.1 Application deadline

The deadline for applications is 30 November 2022, at 16:00 CET to be submitted via email to kosovo@caritas.ch and in Cc lsekiraga@caritas.ch. After this deadline, the system closes, physical or mail applications are not accepted.

3.2.2 Further information on the application

CACH will organize an information session. Written requests for clarification can be sent to kosovo@caritas.ch and in Cc lsekiraga@caritas.ch no later than 20 October 2022 by 16:00.

3.2.3 Complaints

Applicants can address their complaints via email to kosovo@caritas.ch, in Cc lsekiraga@caritas.ch, no later than 10 December 2022 by 16:00.

Poziv za apliciranje

Investicioni projekti diaspore

Ugovorni autoritet: Švajcarski Caritas na Kosovu

Rok za podnošenje aplikacija:

30.novembar 2022, u 16:00 časova

Tabela sadržaja

1. GRANTI “Investicioni projekti dijaspore”	3
1.1 Uvod.....	3
1.2 Ciljevi poziva za predloge	4
1.3 Finansiranje.....	4
2. PRAVILA POZIVA ZA PREDLOGE	5
2.1 Kvalifikacija aplikanata	6
2.2 Sektori ili teme	7
2.3 Delatnost / Vrsta projekta	7
2.4 Ostali kriterijumi projekta	8
2.5 Prihvatljivost aktivnosti	9
2. 6 Prihvatljivost troškova	10
3. KAKO APLICIRATI I PROCEDURE KOJE TREBA PRATITI	11
3.1 Metoda apliciranja	11
3.2 Procena	12
3.2.1 Rok za apliciranje.....	12
3.2.2 Ostale informacije vezane za apliciranje	12
3.2.3 ŽALBE	12

1.1 Uvod

Postoje mnogo pokazatelja koji pokazuju potencijal kosovske dijaspore da poboljša tešku ekonomsku situaciju na Kosovu. Doznake, na primer, predstavljaju najveći finansijski priliv u kosovsku ekonomiju i predstavljaju preko 12% BDP-a zemlje. Prema Agenciji za investicije i podršku preduzećima na Kosovu (KIESA), Kosovo nudi poslovno okruženje sa visokim potencijalom rasta. KIESA ističe da: „*odličan poreski sistem, bogati prirodni resursi, brza i laka registracija preduzeća i transparentni zakoni o stranim ulaganjima*“ čine Kosovo zanimljivim mestom za strane investitore.⁹ Pored toga, Kosovo je potpisalo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom, deo je Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (CEFTA), i potpisalo je Generalizovani sistem preferencijala sa Sjedinjenim Državama, Japanom i Norveškom i bilateralni sporazum slobodne trgovine sa Turskom. Koristeći evro kao zvaničnu valutu, Kosovo karakteriše stabilna monetarna politika. Drugi važan element za strane investicije su niski operativni troškovi, sa niskim troškovima rada, porezom na dividende od 0%, prihodima od poreza na preduzeća je niska od 10%, porezom na dohodak fizičkih lica je progresivan (od 0% do 10% maksimalno), i sa liberalizovano uvozno tržište. Geografski položaj Kosova je još jedna prednost "za obavljanje biznisa".

Nemačka, Švajcarska i Austrija, zemlje u kojima je kosovska dijaspora uglavnom koncentrisana, navedene su kao glavni izvori stranih direktnih investicija i glavne destinacije direktnih stranih investicija (DSI) za Kosovo. Tokom 2020. godine na Kosovu je bilo oko 382 miliona dolara DSI.¹⁰ Uočeni su brojni investicioni potencijali u različitim sektorima, kao što su: građevinarstvo, tekstilna industrija, turizam,¹¹ ali i u novim sektorima koji se brzo razvijaju, kao što su informacione i komunikacione tehnologije. Sektor drvoprerade obuhvata proizvodnju kuhinja, kupatila, vrata, tapaciranog i kombinovanog nameštaja od drveta, metala i stakla, kao sektore sa visokim potencijalom za privlačenje stranih investicija.¹²

Ovaj poziv za apliciranje ostaje posvećen podršci još održivijih projekata koje vode žene, osnaživanju žena u poslovanju i povećanju njihovih profesionalnih i menadžerskih kapaciteta za dugoročnu poslovnu održivost.

Ovaj Poziv ima za cilj da identifikuje i sufinansira najinovativnije i najodrživije investicione projekte u okviru partnerskog poslovnog modaliteta – pružanjem podrške investitorima iz dijaspore za proizvodnju i usluge, pri čemu se traženi proizvodi proizvode lokalno, dok se inovativne i održive usluge mogu finansirati, kao npr. : digitalni marketing, kreativne industrije, reciklaža električne opreme, geodetske usluge, inženjering, arhitektonske usluge i usluge programiranja (softvera).

⁹ KIESA. Razlozi za investiranje na Kosovu: <https://kiesa.rks-gov.net/page.aspx?id=1,15>

¹⁰ Državni Američki Departman, Izjave o investicionoj klimi na Kosovu, 2021: <https://www.state.gov/reports/2021-investment-climate-statements/kosovo/>

¹¹ KIESA. Mogućnosti ulaganja na Kosovu: <https://www.rks-gov.net/EN/f150/investing-in-kosovo/investment-opportunities>

¹² Američko Odeljenje za Trgovinu: [Kosovo - Country Commercial Guide](#) 2021.

1.2 Ciljevi Poziva za predloge

Cilj Poziva za predloge za investicione projekte iz dijaspore je da podstakne poslovna partnerstva između preduzeća ili investitora iz dijaspore i lokalnih preduzeća ili da promoviše osnivanje predstavništava kompanija iz dijaspore na nivou zemlje. Za inovativne i održive poslovne projekte, CACH će obezbediti bespovratni odgovarajući grant. Grant će biti dodeljen u vidu sufinansiranja.

– Ovaj program poslovnog partnerstva podržava projekte koje podnesu preduzeća u vrednosti do 50% projekta, a koji su istovremeno posvećeni za:

- Razvojnu korist od zajedničkog blagostanja Kosova;
- Angažovanje dijaspore u ekonomskom razvoju njihove zemlje porekla i relevantnih opština;
- Korist preduzetništva;

Razvojna agenda ovog Programa investicionih projekata dijaspore treba da bude sledeća:

- Dodata razvojna vrednost, npr. poboljšanje životnog položaja lokalnog stanovništva; jačanje javnih institucija; primena nove tehnologije i transfer znanja;
- Mobilizacija dodatnih privatnih sredstava i ulaganje u važne mere lokalnog razvoja;
- Optimizovani razvojni efekti privatno-poslovnih odnosa i investicija;
- Jačanje konkurencije, a time i mogućnosti za učešće tipičnih malih i srednjih preduzeća registrovanih na lokalnom nivou na globalnom tržištu;
- Pozitivni uticaji na životnu sredinu;
- Doprinosi socijalnoj inkluziji manjinskih grupa;
- Osnaživanje žena u kontekstu lokalnog biznisa.

Preduzetnička agenda Programa poslovnog partnerstva sa dijasporom ogleda se u sledećem:

- Poslovni uspeh evropskih kompanija je zagarantovan na dugoročni plan;
- Rizik ulaganja na Kosovu je minimiziran;
- Poboljšani su parametri za angažovanje lokalnog biznisa.

1.3 Finansiranje

Da bi poslovna partnerstva imala koristi od granta, sledeći kriterijumi podobnosti moraju biti ispunjeni da bi bili prihvatljivi:

- Najmanje 50% finansiranja mora da obezbedi investitor iz dijaspore, zajedno sa lokalnim privatnim poslovnim partnerom.
- CACH nudi grantove do maksimalno 50% troškova projekta.
- CACH nudi grantove između 20.000 i 53.000 evra
- Finansiranje od strane trećih lica iz lokalnih opština ili drugih subjekata se vrednuje i prihvata u iznosu od 50% sopstvenog doprinosa podnosioca. Udeo dijaspore treba da bude najmanje 30% ukupnog budžeta.

Ukupan iznos ovog poziva za dostavljanje ponuda je 265.000,00 €. Razmatraće se uravnotežena distribucija u razvojnim regionima.

Aplikant preuzima inicijativu za angažovanje i formalizovanje poslovnog partnerstva, kao i za podnošenje predloga projekta ispred CACH poštujući uputstva data u ovom dokumentu. Obavezno je da se aplikacija sastoji od ugovora o partnerstvu između lokalnog biznisa i preduzeća iz dijaspore, odnosno dokaza o osnivanju lokalnog predstavništva u zemlji. Šablone aplikacija možete pronaći na sledećoj vezi:

<https://drive.google.com/drive/folders/1hV9UXD141wVFKQsCReXL3U-ocO166aaH?usp=sharing>

Prema programu, CACH takođe može podržati studije izvodljivosti, ako su integrisane u predlog.

Podstiče se sufinansiranje od strane opština koja mora biti dokumentovana dopisom obaveze ili ugovorom o sufinansiranju.

U aplikaciji se mogu navesti lokalni biznisi, a prihvatljiva su i lokalna predstavništva novoregistrovanih kompanija.

2.1 Kvalifikacija aplikanata

Ko može aplicirati? Prihvatljivost

15. Investitor/vlasnik/menadžment kompanije iz dijaspore mora imati kosovsko državljanstvo ili sposobnost da dokaže svoje poreklo sa Kosova (kao što je njegovo/njeno mesto rođenja ili mesto njegovih/njenih roditelja);
16. Glavni aplikant (takođe za konzorcijum) mora biti registrovan na Kosovu;
17. Jedno od preduzeća aplikanata mora imati najmanje 3 godine operativnog poslovanja; Partneri iz dijaspore takođe moraju dokazati najmanje 3 godine iskustva u svojoj relevantnoj oblasti apliciranja;
18. Kosovska preduzeća moraju ispuniti kriterijume da, u vreme apliciranja, nemaju nikakvu poresku obavezu prema institucijama Kosova;
19. Subjekti čije je rukovodstvo u poslednjih 5 godina osuđeno za bilo koje krivično delo predviđeno Krivičnim zakonikom Kosova ili u njihovoj državi registracije, ne mogu se uzeti u obzir za ovu mogućnost finansiranja.
20. Za konzorcijume: Ako najmanje jedan partner ispunjava gore navedene kriterijume, dodatni partner ima pravo da učestvuje u projektu finansijski ili uz doprinose u drugoj novčanoj vrednosti – po pravilu – kao formalni konzorcijum. Za obračun iznosa finansiranja, doprinosi ovih partnera se takođe smatraju njihovim doprinosima (prema tački 1.3 člana).
21. Preduzeća iz dijaspore moraju imati sedišta u Evropskom ekonomskom prostoru (tj. EU, Norveška, Lihtenštajn ili Island) ili u Švajcarskoj, SAD ili Kanadi, ako doprinose sopstvenim adekvatnim resursima (vidi ispod);

Aplikanti koji se ne kvalifikuju:

Potencijalni aplikanti ne mogu učestvovati u Pozivu za predloga ili dobiti grantove ako se nalaze u bilo kojoj od sledećih situacija:

- Otišli su u stečaj ili su u likvidaciji, nalaze se pod sudskom upravom, sklopili su sporazume sa poveriocima, obustavili su aktivnosti poslovanja, bili su podvrgnuti postupcima u vezi sa ovim pitanjima ili su u sličnim situacijama koje proizilaze iz postupaka utvrđenih lokalnim zakonodavstvom ili propisima;
- Oni, ili lica koja imaju ovlašćenje za zastupanje, odlučivanje ili kontrolu nad njima, odlukom nadležnog organa (tj. kada nema mogućnosti žalbe) osuđeni za bilo koje krivično delo u vezi sa njihovim profesionalnim ponašanjem;
- Nisu u skladu sa svojim obavezama u pogledu plaćanja doprinosa ili plaćanja poreza u skladu sa zakonskim odredbama zemlje u kojoj su osnovani;
- Oni, odnosno lica koja imaju ovlašćenje za zastupanje, odlučivanje ili kontrolu nad njima, bili su podvrgnuti bilo kojoj pravosnažnoj i potpunoj odluci za prevaru, korupciju, umešanost u

kriminalnu organizaciju, pranje novca ili bilo koju drugu nezakonitu radnju, gde takva nezakonita aktivnost je štetna po finansijske interese Kosova.

2.2 Sektori ili teme

Pravo na apliciranje imaju preduzeća koja se bave proizvodnjom i preradom proizvoda, kao i komercijalnim uslugama.

Poseban interes se posvećuje projektima koji imaju mogućnost da zamene uvoz i ostvare izvoz ili koji pokrivaju potrebe i prioritete lokalne sredine.

Sledeći sektori ne mogu aplicirati:

- Samo trgovina (maloprodaja i veleprodaja),
- Građevinarstvo,
- Poljoprivreda (svaka oprema ili aktivnost koja se odnosi na oblast poljoprivrede finansira MPŠRR, osim opreme/mašina za proizvodnju i preradu proizvoda)
- Zdravstvo.

2.3 Delatnost / Vrsta projekta

m. Razvojni uticaj

Projekat mora da generiše posebnu korist u smislu razvoja. On mora biti u skladu sa razvojnim ciljevima Kosova i ispuniti kriterijume kvaliteta. Projekat bi idealno trebalo da doprinese širem razvoju lokalnih opština. On će biti u skladu sa agendom regionalnog razvoja Ministarstva regionalnog razvoja Kosova.

Kada se preduzeća iz dijaspore angažuju u direktnim partnerstvima sa lokalnim preduzećima ili otvore lokalnu filijalu, lokalni privatni sektor je ojačan – posebno zato što se malim i srednjim preduzećima daje pristup nacionalnim, regionalnim i međunarodnim tržištima. To može uključivati dalji razvoj lanaca snabdevanja, mere kvalifikacije, transfer tehnologije i znanja, zajedničke marketinške mere, optimizovane proizvodne procese ili primenu standarda kvaliteta, rada i društvenih standarda. Preduzeća iz dijaspore mogu sarađivati kao zajednička ulaganja ili sklapati ugovore o upravljanju ili ugovore o franšizi.

Takođe, investicioni projekti dijaspore mogu se fokusirati na saradnju sa akterima socijalne zaštite u zemlji. U ovim slučajevima strana investiciona kompanija doprinosi pružanju usluga koje su zaista javne prirode. Ovo može uključivati programe obuke i osvežavanja za profesionalce kroz opšte dostupne institucije; prenos znanja donosiocima javnih odluka ili multiplikatorima; jačanje zajednica ili stvaranje grupa za zalaganje; dobrovoljne mere zaštite prirodnih resursa i životne sredine; doprinosi zdravstvenom sistemu i lokalnoj infrastrukturi ili primeni društvenih standarda.

n. Korist preduzetništva

Preduzeća moraju ubedljivo da pokažu efikasnost projekata. Ekonomska korist od projekta može biti od direktne operativne prednosti ili od dugoročne strateške vrednosti. Povećana konkurentnost ili bolji

izgledi za poslovanje kompanije – povećana proizvodnja, na primer – pristup novim tržištima dobavljača i potrošača ili povećana profitabilnost mogu biti tačka u ovom slučaju.

o. Ravnopravna podela koristi

Dijaspora i lokalni partneri treba da dele koristi ili prihode ostvarene projektom u pravičnoj proporciji.

p. Stabilnost

Preduzetničke koristi i razvojni efekti treba da budu održivi i nakon formalnog završetka podržanog projekta.

q. Dodavanje

Projekat mora da doda vrednost koja ne bi nastala bez pomoći projekta. Tokom razvoja projekata, obezbeđuje se da aktivnosti koje bi sproveo kvalifikovano preduzeće / efekti koji bi se ipak desili nisu podržani. Takođe, ne daje se pomoć aktivnostima koje imaju za jedinu svrhu ispunjavanje zakonskih obaveza.

r. Neutralnost

Nelojalnu konkurenciju protiv kompanija koje ne učestvuju u projektu – kao što su barijere za ulazak ili izlazak, monopoli ili karteli – treba izbegavati gde god je to moguće.

Predlozi za finansiranje moraju biti tehnički i finansijski nezavisni. Akcije moraju imati opipljiv i vidljiv uticaj na kompaniju i povećati zaposlenost, povećati proizvodni kapacitet, poboljšati ili optimizovati životni vek razvoja proizvoda/usluga i diversifikaciju, nove kanale distribucije i prodaje na Kosovu ili međunarodnim tržištima, razvoj lanca vrednosti i slično.

2.4 Drugi kriterijumi projekta

Finansiranje projekta se zasniva na kreditnoj sposobnosti aplikanta i komercijalnoj stabilnosti poslovnog plana koji se odnosi na projekat. CACH proverava finansijski položaj aplikanta i poslovni plan ako je potrebno.

k. Drugi akteri/konzorcijumi

Predlog projekta može uključiti i lokalne institucije – opštine, vladine agencije, nevladine organizacije, naučne institute ili kompanije koje nisu konzorcijumi. Oni mogu biti uključeni kao poslovni partneri, a koji mogu davati i nenovčane doprinose (Nenovčani doprinosi moraju biti merljivi u novčanoj vrednosti). Takvi partneri mogu uključivati, ali nisu ograničeni na, poslovne mreže i udruženja dijaspora, lokalne privredne komore i međunarodne donatorske organizacije.

l. Značajan lični doprinos

Lični doprinosi mogu biti u obliku gotovine, plaćanja u naturi ili usluga, kao što su tehnička ekspertiza, poslovno znanje, tehnologije ili kapital, i moraju dostići najmanje 50% troškova projekta. Za konzorcijume, kvalifikovane sopstvene doprinose moraju obezbediti aplikant i drugi partneri, pri čemu vodeći aplikant prelazi 30% doprinosa.

m. Dugoročna posvećenost

Aplikant se mora obavezati na dugoročnu obavezu na Kosovu, na primer preuzimanjem uloge investitora. Mora se osigurati da se posvećenost poslovanju nastavi na ekonomski održiv način i nakon trajanja projekta. Stoga su isključeni svi projekti koji uključuju jednokratni izvoz ili uvoz roba i usluga, koji nisu zasnovani na bilo kojoj drugoj domaćoj delatnosti preduzeća.

n. Odgovornost za sprovođenje projekta

Na osnovu ugovora o finansiranju, aplikant preuzima odgovornost za ceo projekat, iako je dozvoljeno podugovaranje za neke nebitne rate projekta. CACH finansiranje doprinosi troškovima poslovnog partnerstva. Članovi konzorcijuma su koodgovarajući za realizaciju ugovora o finansiranju.

o. Usklađenost sa zakonskim odredbama

Aplikant preuzima odgovornost usklađenosti sa pravnim sistemom Kosova i sve važeće međunarodne arbitražne mehanizme, Kodeksom ponašanja CACH-a i etičkim standardima poslovanja.

Fokus je na poštovanju međunarodnih standarda koji se odnose na ljudska prava, posebno pravo na organizovanje i kolektivno pregovaranje, pravedne plate i uslove rada za sve, zabranu prinudnog rada i dečijeg rada, kao i diskriminaciju na poslu zbog rase, boje kože, pol, religija, društvena klasa, politička mišljenja ili lične preferencije.

2.5 Prihvatljivost aktivnosti

Sledeće vrste aktivnosti u skladu sa ciljevima programa računaju se kao prihvatljivi troškovi i mogu se finansirati ovim Pozivom za predloge:

- Ulaganja u materijalnu imovinu koja se odnose na nabavku opreme, mašina, proizvodnih linija, softvera i slično ili/i unapređenje proizvodnih procesa i metoda, kao i na uključivanje sredstava koja mogu pomoći preduzećima da budu manje zavisna od spoljnih faktora;
- Specijalizovana obuka u vezi sa navedenim investicijama, npr. obuka za korišćenje nove opreme ili tehnologija (ova komponenta ne može preći 5% ukupne vrednosti projekta);
- Marketinške aktivnosti (npr. učešće na sajmovima, i/ili izrada veb stranica, itd.) za promociju boljih ili novih proizvoda i usluga (ova komponenta ne može preći 5% ukupne vrednosti projekta).

Sledeće vrste radnji se NE kvalifikuju:

- Radnje koje se odnose samo ili uglavnom na pojedinačna sponzorstva za učešće na radionicama, seminarima, konferencijama;
- Radnje koje se odnose samo ili uglavnom na individualne stipendije za studije ili kurseve obuke;
- Programi kreditiranja;
- Poslovi i operativne radnje koje nisu vezane za realizaciju projekta;
- Akti koji krše prihvaćena nacionalna i međunarodna pravila i propise koji štite prava radnika na Kosovu.
- Projekat ne sme da podržava, direktno ili indirektno, proizvodnju ili proliferaciju oružja ili druge municije. Projekti koji imaju za cilj proizvodnju ili promet opasnih materija ili materija štetnih po životnu sredinu su takođe isključeni.

- Projekat mora biti u skladu sa ciljevima i prioritetima Poziva za predloge i garantovati vidljivost finansiranja od CACH i MRR.

2.6 Prihvatljivost troškova

Za grant se mogu uzeti u obzir samo „prihvatljivi troškovi“. Prihvatljivi troškovi moraju biti zasnovani na stvarnim troškovima i pratećim dokumentima.

Prihvatljivi troškovi su:

- Troškovi u vezi sa sprovođenjem kvalifikovanih aktivnosti;
- Stavke navedene u nacrtu obrazca opšteg budžeta;
- Stavke potrebne za realizaciju projekta;
- Stavke koje se mogu identifikovati i proveriti, posebno evidentirane u računovodstvenim evidencijama Korisnika;
- Razumne stavke, opravdane u okviru zahteva održivog finansijskog upravljanja, posebno u odnosu na ekonomičnost i efikasnost.

Neprihvatljivi troškovi:

Sledeći troškovi se ne kvalifikuju:

- Dugovi i naknade za pokriće duga;
- Provizije za potencijalne buduće gubitke i obaveze;
- Kamate duga;
- Porezi na dohodak;
- Troškovi koje je korisnik prijavio i koji su pokriveni bilo kojom radnjom ili drugim programom rada;
- Kupovina zemljišta, izgradnja ili popravka objekata/struktura (uključujući skladišta ili slične objekte/strukture);
- Gubici od kursnih razlika;
- Krediti trećim licima;
- Novčane kazne, finansijske novčane kazne i sudski troškovi;
- Troškovi amortizacije, koji bi normalno trebalo da budu deo metode podele dobiti;
- Bankarske naknade, troškovi garancije i slične naknade;
- Troškovi upotrebljenih artikla ili opreme;
- Dnevnice/plate i koristi projektnog osoblja;
- Troškovi sirovina;
- Ostali operativni troškovi (kirija, struja, voda, itd.)
- Prevozna sredstva;
- Troškovi prevoza;
- Kancelarijski inventar (stolovi, stolice i ormari, osim onih koji se posebno odnose na delatnost).

Aplikacija će biti odbijena ako neprihvatljivi troškovi prelaze 20% vrednosti projekta.

Mora biti predstavljen realan budžet. Komisija za ocenjivanje ima ovlašćenja da obrađuje i istražuje tržišne cene u odnosu na cene predstavljene u predlogu.

Ukoliko Komisija za ocenjivanje utvrdi da cene ponuđene u ponudi i budžetu nisu realne, može ih ispraviti i diskvalifikovati aplikaciju zbog neispravnosti.

3.1 Metoda apliciranja

Aplikanti se pozivaju da dostave svoje aplikacije putem e-pošte na: kosovo@caritas.ch, u CC: lsekiraqa@caritas.ch.

Apliciranje se treba obaviti od strane lica koja imaju za cilj da započnu poslovanje, a ne od strane drugih lica u njihovo ime;

Aplikacije se mogu popuniti na albanskom, engleskom ili srpskom jeziku.

Aplikacioni paket koji treba popuniti:

7. Obrazac za apliciranje (Prilog 1)
8. Obrazac budžeta (Prilog 2)
9. Izjava aplikanta (Prilog 3), koja se takođe uzima kao izjava pod zakletvom o verodostojnosti dokumentacije.

Aplikanti koji mogu biti potencijalni korisnici granta tokom apliciranja moraju imati sledeća dokumenta i poslati ih e-poštom.

Ostala dodatna dokumentacija (za aplikanta):

4. Sertifikat o registraciji biznisa sa svim pratećim dokumentima/informacijama u skladu sa zahtevima zakona na snazi u Republici Kosovo, sertifikat mora biti izdat od ARBK-a prema jedinstvenom identifikacionom broju, pored toga, registracija biznisa dijaspore.
5. Sertifikat o poreskom prebivalištu koje važi na dan podnošenja zahteva; koji potvrđuje da aplikant nema tekućih neizmirenih poreskih dugova ili drugih poreskih obaveza, ili da je u sporazumu o otplati duga sa PAK-om (može se izdati onlajn sa veb stranice PAK-a);
6. Spisak radnika za poslednju fiskalnu godinu (2021), izdat od strane PAK-a (može se dobiti na internet stranici PAK-a).
7. Bruto prihod mora biti overen od strane Poreske uprave Kosova za 2021. godinu glavnog aplikanta; takođe, bilans uspeha/godišnji izveštaj o biznisu dijaspore.
8. Potvrda o kriminalnoj prošlosti rukovodioca glavnog aplikanta;

Beleška: Gore navedeni dokumenti moraju biti jasno vidljivi u PDF formatu.

Aplikacije u fizičkom prisustvu ili pismene aplikacije neće biti prihvaćene.

3.2 Procena

Samo POTPUNE aplikacije će proći na procenjivanje. Stoga je neophodno da ovi dokumenti sadrže SVE relevantne informacije o radnji.

Procena aplikacija će uključivati „administrativnu verifikaciju“ kako bi se osiguralo da kandidati ispunjavaju kriterijume podobnosti. Proces tehničke procene će uzeti u obzir gore navedene kriterijume.

U slučajevima kada postoje nedoslednosti u vrednostima budžeta u projektu, zabuna u opisu projekta i greške u korišćenju formata definisanih u Pozivu za predloge, projekat neće biti kvalifikovan.

CACH neće snositi nikakve troškove vezane za pripremu aplikacije.

Odluke o odobravanju sufinansiranja donosi CACH, nakon konsultacija i odabira sa komisijom stručnjaka. Odluke se zasnivaju isključivo na ovoj Smernici, u zavisnosti od raspoloživih budžetskih sredstava. Ne postoji nikakvi zakonski naziv za prijem sredstava. Stručnu komisiju čine predstavnici CACH, MRR, KIESA i Mreža/Udruženja dijaspore.

Korisnici (vlasnici biznisa koji su dobili grantove) iz Programa uravnoteženog regionalnog razvoja (PURR) 2020, Programa za ekonomski oporavak (PEO, MASA 8) 2020, Programa uravnoteženog regionalnog razvoja (PURR) 2021 i Programa ekonomskog oporavka (PEO, MASA 15) 2021 nemaju pravo da apliciraju za ovaj poziv.

3.2.1 Rok za apliciranje

Rok za apliciranje je 30. novembar 2022. u 16:00 časova, koje se dostavljaju e-poštom na: kosovo@caritas.ch, na CC: lsekiraqa@caritas.ch. Nakon ovog roka sistem se zatvara, aplikacije fizičkim prisustvom ili poštom se ne primaju.

3.2.2 Ostale informacije vezane za apliciranje

CACH će organizovati informativnu sesiju. Pismeni zahtevi o objašnjenjima mogu se poslati na adresu: kosovo@caritas.ch, na CC: lsekiraqa@caritas.ch, najkasnije do 20.oktobra 2022. do 16:00 časova.

3.2.3 Žalbe

Aplikanti svoje žalbe mogu uputiti e-poštom na: kosovo@caritas.ch, na CC: lsekiraqa@caritas.ch, najkasnije do 10.decembra 2022.godine do 16:00 časova.